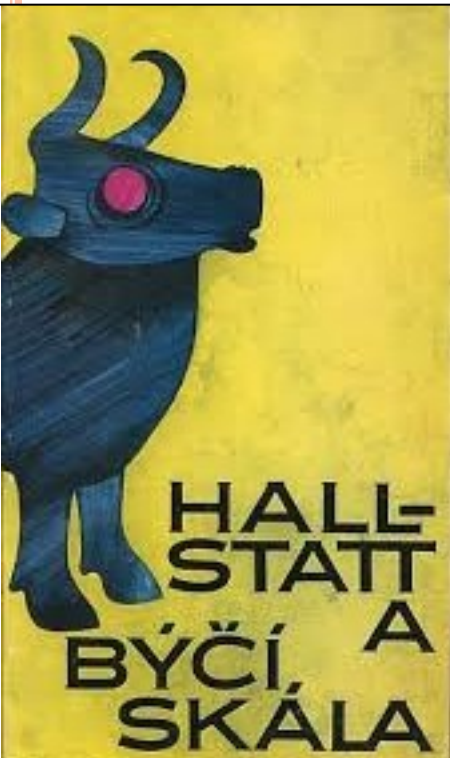

MASARYKOVA UNIVERZITA

DOBA HALŠTATSKÁ HALLSTATT PERIOD

Hallstatt

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Strettweg – kultovní vozík/ cult wagon

Hallstatt and Bull
Rock Cave

HALLSTATT

Solné doly, sídliště a pohřebiště;
v okolí hradiska (např. Strettweg)/

Salt mines, settlements, burial sites;
around hillforts (e.g. Strettweg)

Společnost/ Society:

- horníci/ miners
- páni strážící obchodní stezky/
noblemen protecting trade routes

Díky soli se dochovaly organické
materiály/ Salt preserved organic
materials

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

HALLSTATT

Předměty z organických materiálů/
Artefacts from organic material

Dobývání soli/
Exploitation of the salt

Kožený vak/ Leather bag

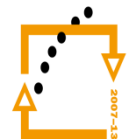
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

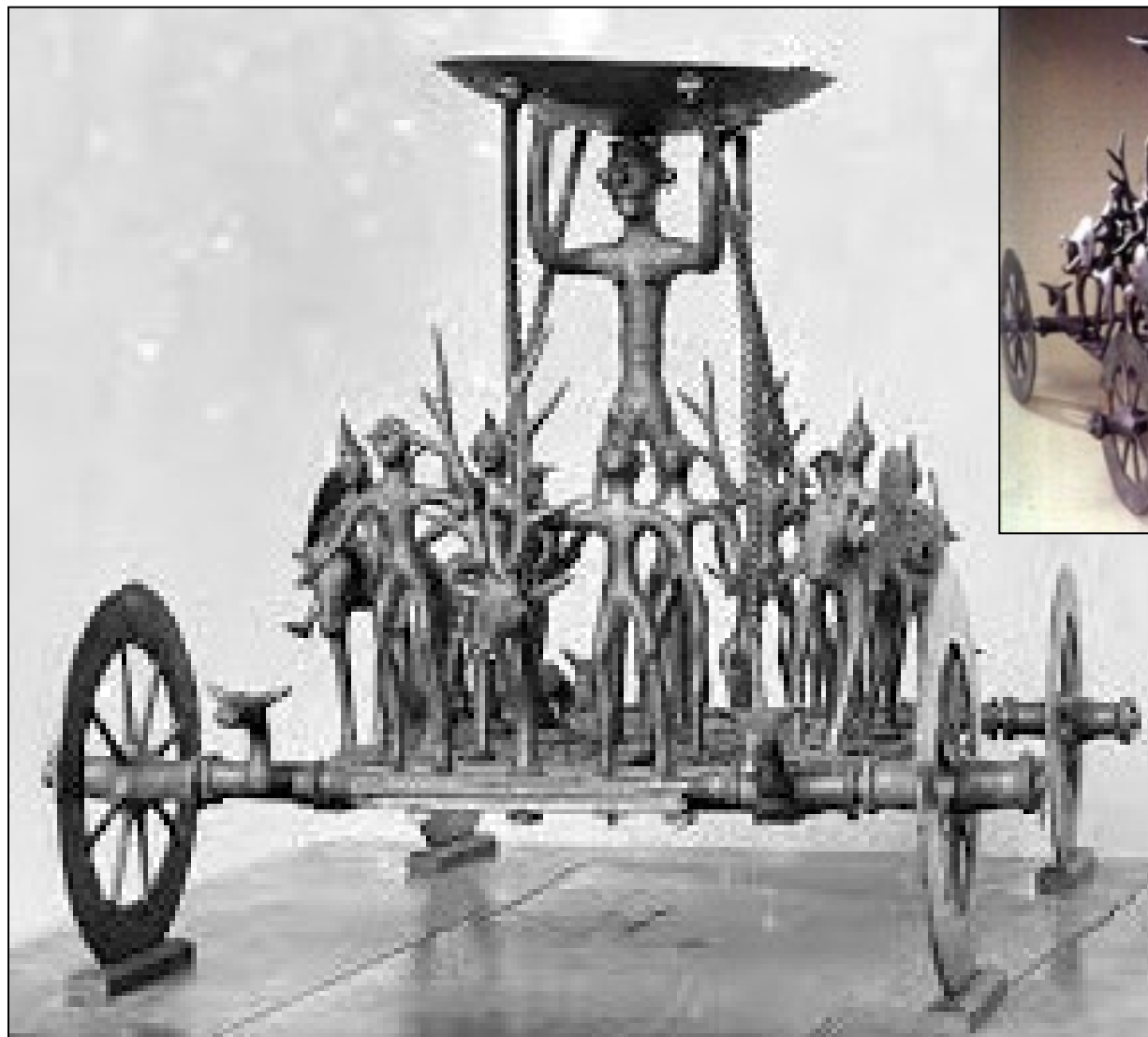

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

STRETTWEG

Kultovní vozík/ **Cult wagon**

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

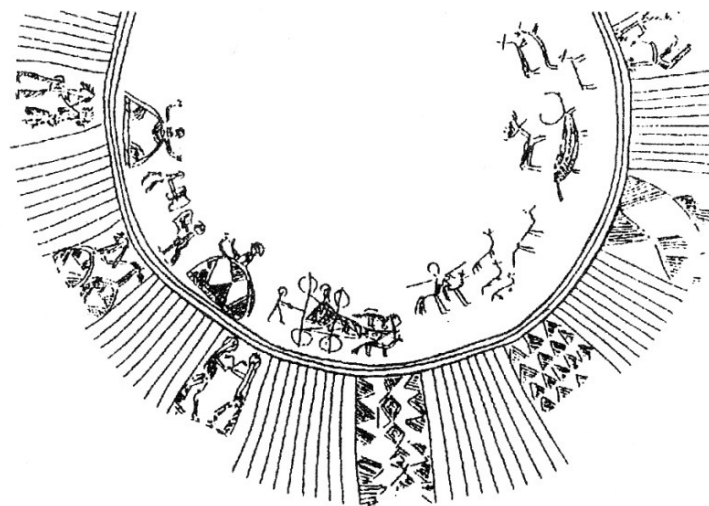
INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

HLAVNÍ ZNAKY DOBY HALŠTATSKÉ/ MAIN FEATURES OF HALLSTATT PERIOD

- Železo je hlavním výrobním materiálem nástrojů a zbraní/ Iron as main material for tools and weapons
- Etnicita (Etruskové, Řekové, Thrákové, Veneto–Illyrové, Keltové ad.)/ Ethnicity (Etruscans, Greeks, Thracians, Veneti, Celts etc.)
- Vojenská demokracie, silně stratifikovaná společnost (knížecí mohyly, dvory)/ Military democracy, stratified society (tumulus of princes, courts)
- Rozšíření koně/ Use of horses
- Geometrický styl, malování, býčí aplikace/ Geometric style, painting, bull applications

Nádoby a jejich
výzdoba/ Vessels
and their decoration

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

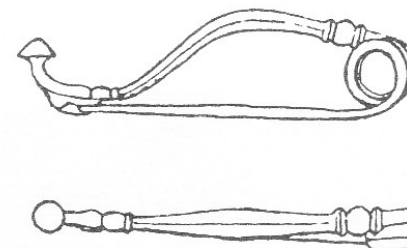
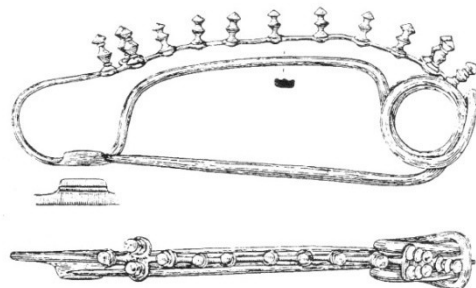
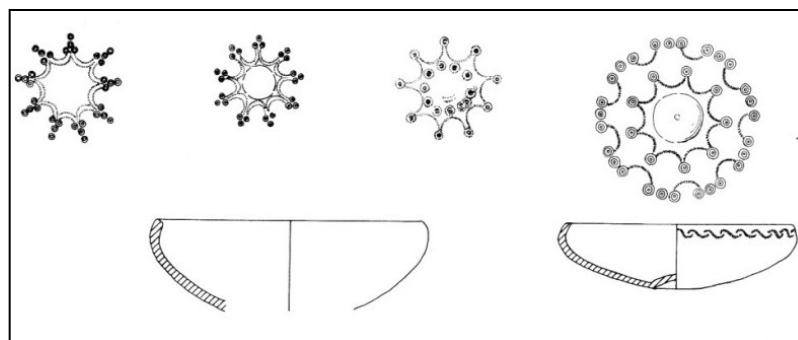
OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

HLAVNÍ ZNAKY DOBY HALŠTATSKÉ/ MAIN FEATURES OF HALLSTATT PERIOD

- Kontakty s antickými civilizacemi/ **Communication with classical civilizations**
- Na počátku doby halštatské vliv Kimmeriů a na jejím konci vliv Skýtů/ **Influence of Cimmerians (at the beginning of this period) and Scythians (at the end of this period)**
- V pozdní době halštatské orientalizující období (rostlinné ornamenty) značící přechod k době laténské (lid převrstven Kelty, braubašské misky, certoská spona)/ **In the late Hallstatt Period there is orientalizing period (floral ornaments) as a transition to La Tène Period (Braubach-type bowls, Certosa-type fibulae)**

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

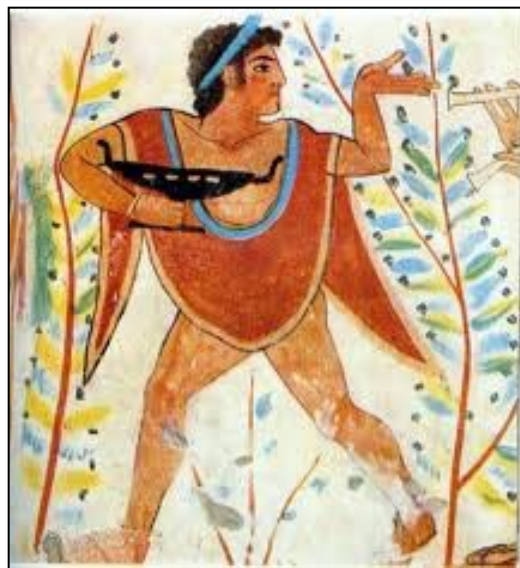

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

ETRUSKOVÉ/ ETRUSCANS

Mapa/ Map

Freska/ Fresco painting

Zrcadlo/ Mirror

Manželský pár/ Wedded pair

Zlatý šperk/ Gold jewel

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

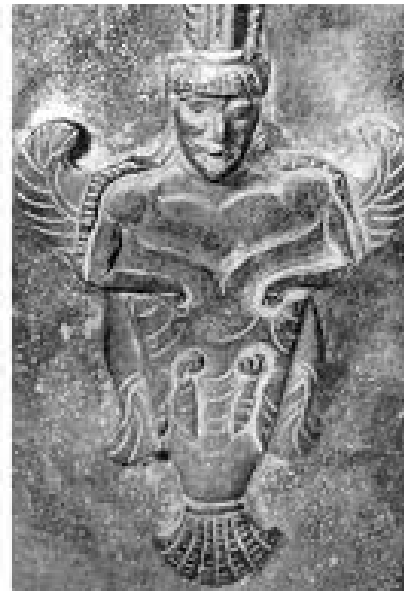

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

ETRUSKÉ IMPORTY V ČESKÝCH ZEMÍCH/ ETRUSCAN IMPORTS IN THE CZECH REPUBLIC

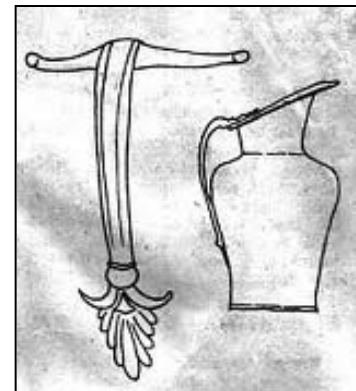
Hradiště u Písku. Bronzová zobáková konvice a detail ataše/ **Bronze beak flagon and detail of its attachment**

Bronzová mísa/ **Bronze bowl**

Zlaté náušnice/ **Gold earrings**

Čínov – konvice/ **pitcher**

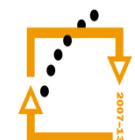
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

PERIODIZACE/ TIMELINE

- ❑ Starší doba halštatská (800 – 650 BC)/ **old Hallstatt Period**
- ❑ Mladší doba halštatská (650 – 500 BC)/ **young Hallstatt Period**
- ❑ Halštatsko – laténské období (500 – 470 BC)/ **Hallstatt – La Tène Period**

Okruhy/ Zones

- **Západohalštatský** (od východní Francie po Horní Rakousko)/ **Western Hallstatt zone (from eastern France to western Austria)**
 - **Bylanská kultura** (stř. a SZ Čechy)/ **Bylany Culture (central and northwestern Bohemia)**
 - **Halštatská mohylová** (J a Z Čechy)/ **Hallstatt Barrow Culture (southern and western Bohemia)**
- **Východohalštatský** (J Morava, JZ Slovensko, Dolní Rakousko, Burgenland, Transdanubie, Štýrsko, Korutany, Slavonie)/ **Eastern Hallstatt zone (South Moravia, southwestern Slovakia, Lower Austria, Burgenland, Transdanubia, Styria, Carinthia, Slovenia)**
 - **Horákovská kultura** (J Morava)/ **Horákov Culture (south Moravia)**
- **Lužický** (V Čechy, střední a S Morava, Polsko, střední a S Slovensko)/ **Lusatian Culture (eastern Bohemia, central and northern Moravia, Poland, central and northern Slovakia)**
 - **Platěnická kultura/ Platěnice Culture**

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

DOBA HALŠTATSKÁ - KOVY/ HALLSTATT PERIOD - METALS

Meče
(starší)/
Swords
(older)

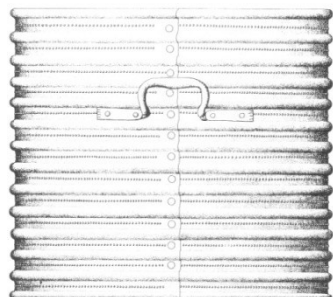

Dýky
(mladší)/
Daggers
(younger)

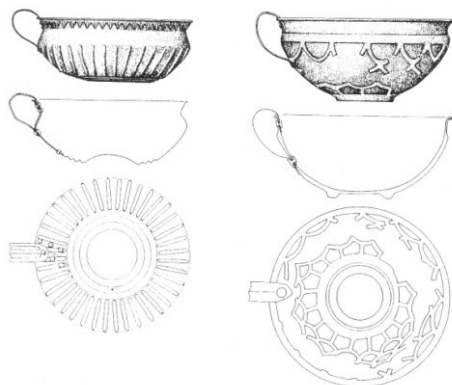

Toreutika

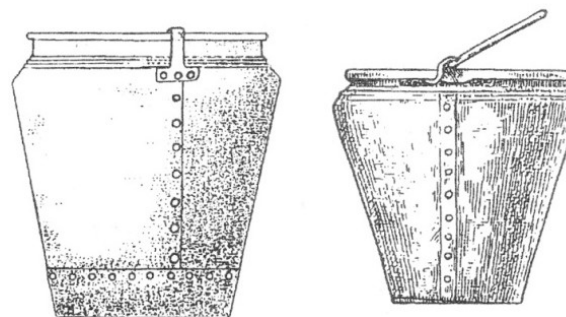
cisty/ cistae

šálky/ mugs

situlovitá vědra/
situla-shaped buckets

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

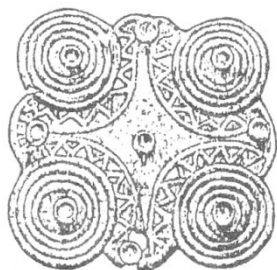
DOBA HALŠTATSKÁ - KOVY/ HALLSTATT PERIOD - METALS

Spony/ Fibulae

lodkovité/ boat

terčovitě/
disc-headed

obloukovité/
bow

hadovité/
serpentine

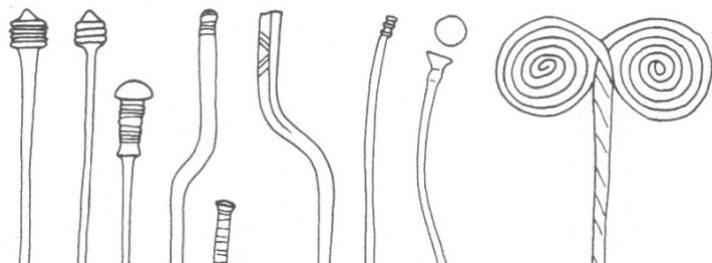

harfovité/ harp

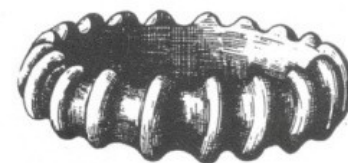
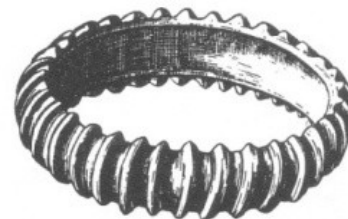

zvířecí/ animal

Jehlice/ Pins

Náramky/ Bracelets

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

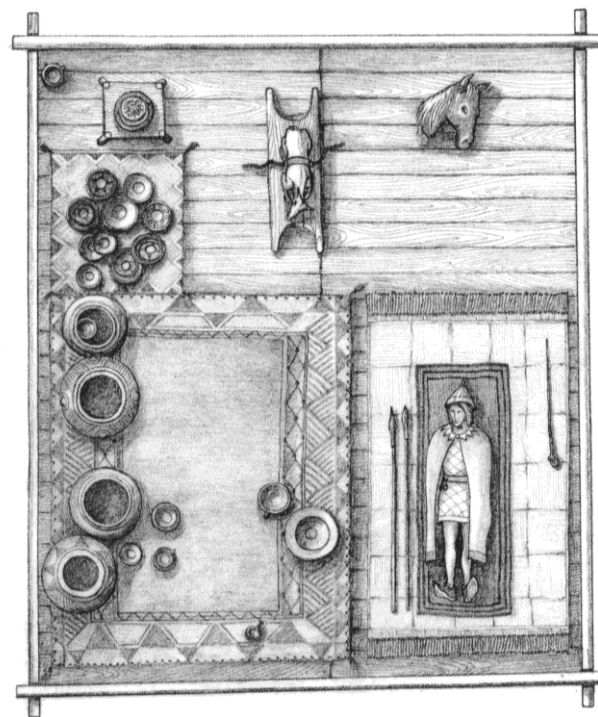

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

HORÁKOVSKÁ KULTURA/ HORÁKOV CULTURE

Rekonstrukce pohřební komory/
Reconstruction of burial chamber

- Kontinuita vývoje (vlivy ze S a Z)/
Continuous development
(northern and western influences)
- Keltové x Veneto – Illyrové (rozdílné pohřby)/
Celts x Veneti (different burials)
- Plochá žárová pohřebiště/
Cremation, flat graves
- Velmožské mohyly (často dřevěné komory,
většina vykradena)/ Rich barrows (often
wood chambers, mostly robbed)
- Bratčice (4 br. nádoby, koňský postroj, ker./)
(4 bronze vessels, horse trappings, pottery)
- Lokalita Rybníky (bylanský pohřeb/
Bylany burial)
- Na konci doby halštatské budování hradisek/
hillfort building at the end of the Hallstatt Period

Kuřim. Bronzová náhlenice/
Bronze greave

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

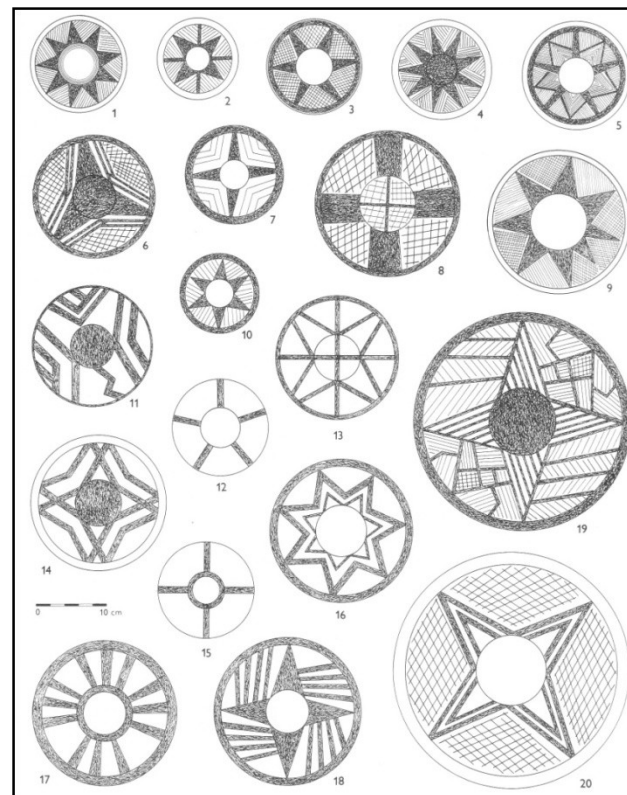
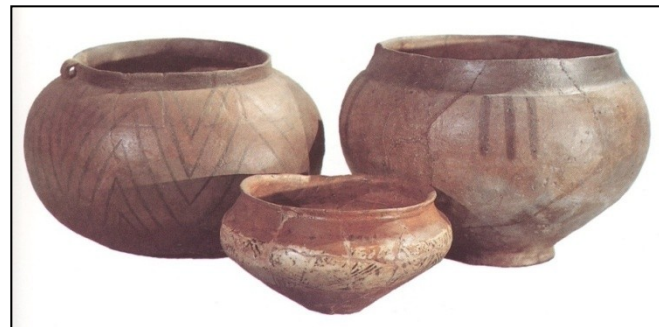
OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

HORÁKOVSKÁ KULTURA/ HORÁKOV CULTURE

- Amforovité zásobnice/ Amphora-shaped containers
- Široké mísy/talíře s vnitřní výzdobou/ Wide bowls or plates embellished inside
- Černá či tuhová malba/ Black or graphite painting

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

BÝČÍ SKÁLA/ BULL ROCK CAVE

- Jeskyně na k. ú. obce Habrůvka (okr. Blansko) ve střední části Moravského krasu/ Cave in cadastre of the village Habrůvka (district Blansko) in the central part of the Moravian Karst
- Výzkum roku **1872** provedený **Jindřichem Wanklem**/ Research in **1872** by **Jindřich Wankel**
- Nálezy/ Finds:
 - **2 žároviště**, poblíž **kamenný oltář a dláždění**/ **2 cremation grounds**, nearby **stone altar and paving**
 - **kovářská dílna**/ **forge**
 - **40 lidských lebek**/ **40 human skulls**
 - **části čtyřkolových vozů**/ **pieces of four-wheel wagons**

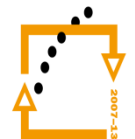
Vstup do jeskyně/ Entrance to the cave

Jindřich Wankel (1821–1897)

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

BÝČÍ SKÁLA/ BULL ROCK CAVE

- **figurka býčka**, tzv. žezlo, **železný prsten**, spálené obilí, vlněné textilie, lněné příze, koše z proutí, keramika, nástroje, šperky, jantar, sklo, bronzová vědra, kotlíky, zbraně, **pancíř**, **přilba**, **ucho z etruské nádoby**!

figure of a bull, so called **sceptre**, **iron ring**, burnt corn, wool, linen thread, wattle baskets, pottery, tools, jewellery, jade, glass, bronze buckets, cauldrons, weapons, armour, helmet, handle of an Etruscan vessel

- kovový inventář **skýtské provenience** (čakany, trojboké hroty šípů)/ **metal artefacts from Scythians** (picks, three-sided arrowheads)
- materiál byl zřejmě ukládán postupně/
Material was probably added gradually

Figurka býčka/
Figure of a bull

Lodkovitá spona/
Boat-shaped fibula

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

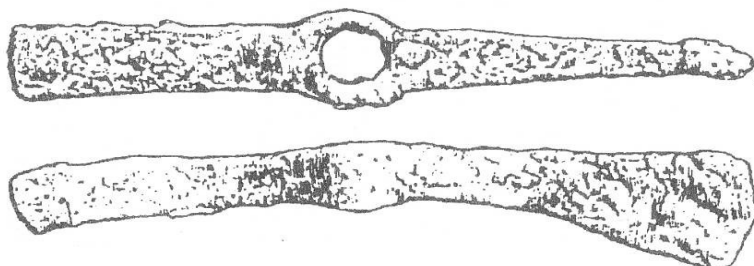
BÝČÍ SKÁLA/ BULL ROCK CAVE

INTERPRETACE/ INTERPRETATION:

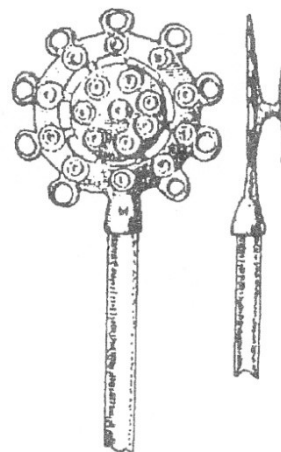
- Nadregionální obětiště/
Supraregional sacrifice site
- Pohřeb velmože/
Nobleman's burial
- Kmenový poklad/ Tribe treasure
- Rodinná pomsta/ Family revenge
- Zavraždění uprchlíci ve svém úkrytu/
Refugees murdered in their hide-out
- Skrytá skupina železářů/
Secret group of ironworkers

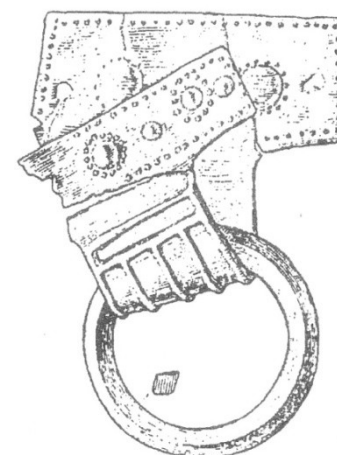
Železné nástroje/ Iron tools

Čakan/ Pick

„Žezlo“/ „Sceptre“

Ucho/ Handle

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

BÝČÍ SKÁLA/ BULL ROCK CAVE

Kresebná rekonstrukce pohřbu velmože (podle Z. Buriana)/
Reconstruction of a nobleman's burial (painting by Z. Burian).

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

BYLANSKÁ KULTURA/ BYLANY CULTURE

Vznikla působením halštatských vlivů na knovízskou kulturu za přílivu lidu z Bavorska/ Emerged by interaction of the Hallstatt Culture and Knovíz Culture, people coming from Bavaria

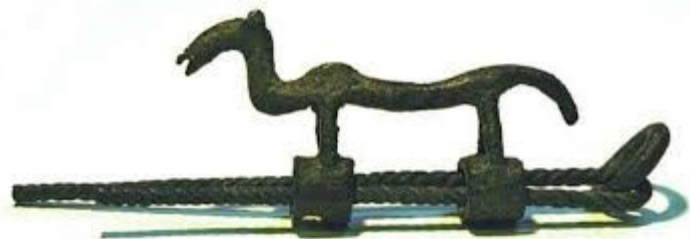
Pohřby na vozech: komorové hroby, velmož leží na čtyřkolovém voze, výbava: koňské postroje, meče, části prasat s nožem, může se vyskytnout i doprovodný pohřeb/

Wagon burials: chamber tombs, nobleman lying on four-wheel wagon, horse trappings, swords, parts of pigs with knives, accompanying burial is also possible

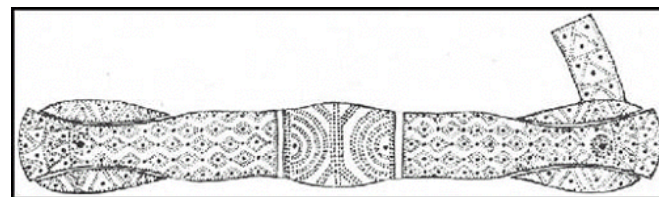
Přetrvávají i žárová pohřebiště/ Cremations also persistent

Hradiska – neopevněná, opevněná, politická centra (např. Závist)/ Hillforts – nonfortified, fortified, political centers (e.g. Závist)

Velmožské dvorce/ Noblemen courts

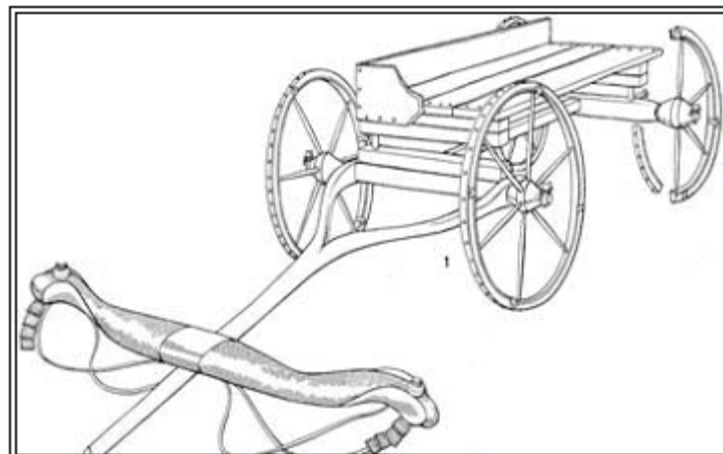
Bronzová zvířecí plastika/
Bronze animal statue

Zdobené jho/ Decorated yoke

Rekonstrukce vozů/ Rec. of wagons

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

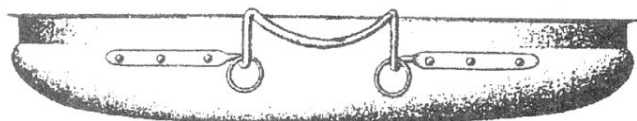
INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

BYLANSKÁ KULTURA/ BYLANY CULTURE

Keramika: amfory se zaškrčeným hrdlem, mísy s přehnutými okraji, situlky; drobotvaré malování/ **Pottery:** narrow neck amphorae, bowls with retroflected rims, small situlas; small painting

Kovy: nákrčníky s háčky, náramky s kuličkami na koncích, soubory toaletních předmětů/ **Metals:** neckrings with barbs, bracelet with beads, sets of toiletries

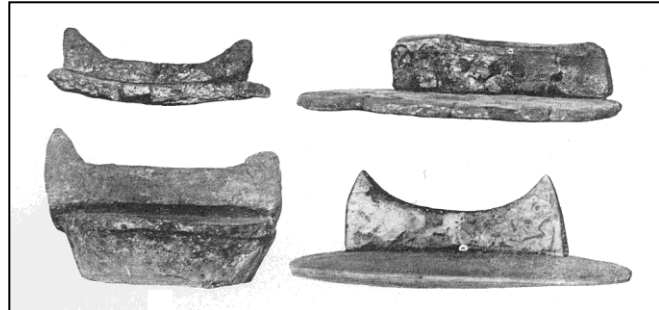
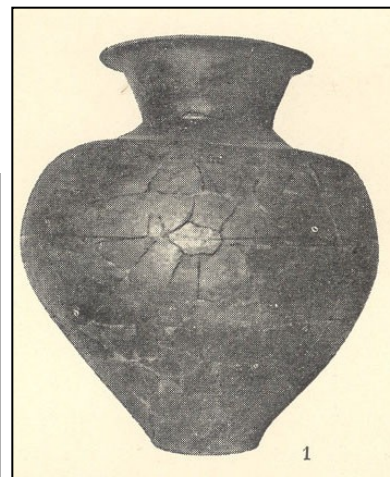
Antické importy: etruské zobákovité konvice, mísy, řecká černofigurová keramika/ **Classical imports:** Etruscan beak flagons, bowls, Greek black-figured pottery

Bronzová mísa/ Bronze bowl

Etruské bronzové nádoby/
Etruscan bronze vessels

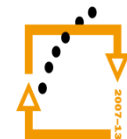
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

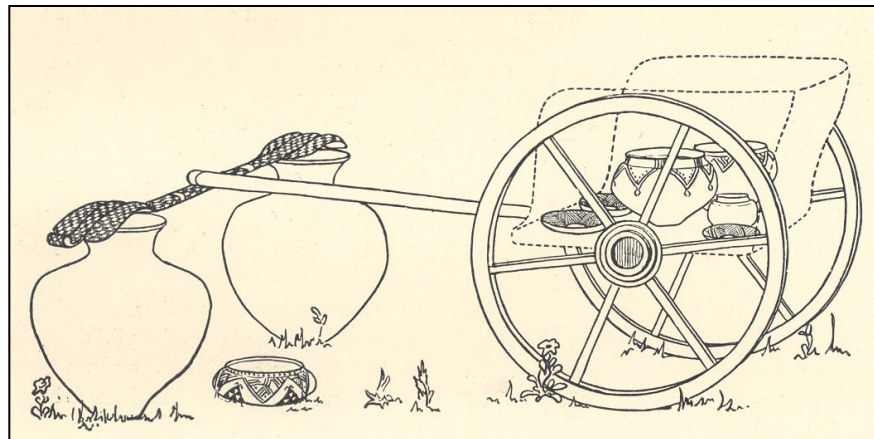
JIHOČESKÁ HALŠTATSKÁ MOHYLOVÁ KULTURA/ SOUTHBOHEMIAN HALLSTATT BARROW CULTURE

- Biritualita/ Dual rite
- Mohylníky/ Barrow burial sites
- Hradiska/ Hillforts

Řez mohylou/ Section of a barrow

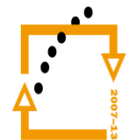
- Kultovní místa: Burkovák (hypotéza o posvátném stromě a na něm zavěšených hliněných napodobeninách skleněných a jantarových šperků, lidských a zvířecích figurek, hvězdic apod.)/ Cultic places: Burkovák (hypothesis about sacred tree bedecked with clay imitations of glass and jade jewellery, human and animal figures, star shapes etc.)
- Importy etruské a skýtské/ Etruscan and Scythic imports

Dvoukolový vůz/
Two-wheeled wagon

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

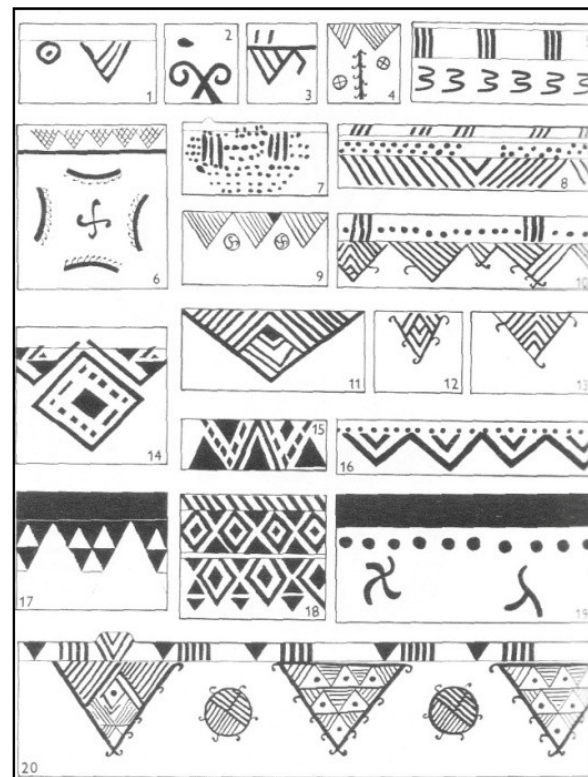
OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

PLATĚNICKÁ KULTURA/ PLATĚNICE CULTURE

- Kontinuální vývoj z doby bronzové (slezská kultura), JV vlivy, úpadek/ **Continual development since Bronze Age (Silesian Culture), southeastern influences, decline**
- Plochá žárová pohřebiště/ **Cremation flat graves**
- Bohaté mohyly (většinou vykradeny)/ **Rich barrows (mostly robbed)**
- Těšetice u Olomouce: velmožská mohyla/ **rich barrow**
- Náklo: mohyla, nákolní (?) osada, depot toreutiky/ **barrow, lake-dwelling (?), toreutic hoard**
- Keramika: amforovitě zásobnice, široké mísy, situlky/ **Pottery: amphora-shaped storage vessel, wide bowls, situlae**
- Malování na bílé/žluté engobě v podobě šrafovaných trojúhelníků s háčky/ **Painting on white/yellow engobe (hatched triangles with hooks)**

Malované ornamenty na nádobách/ **Painted ornaments on vessels**

Náklo. Plechové šálky/ **Metal cups**

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

SKÝTOVÉ/ SCYTHIANS

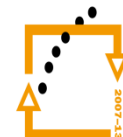
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

SKÝTOVÉ/ SCYTHIANS

- Vekerzugská kultura (i poskytštění Thrákové)/
Vekerzug Culture (also scythianised Thracians)
- Pohřby s koněm/ Burials with horses
- Akinaky, trojboké hroty šípů, čakany, kování toulců, koňské postroje, hádkovité náušnice, terčovitá zrcadla, zoomorfní plechová kování, bronzové kotle/ Akinaks, three-sided arrowheads, pickhammers, quiver ferrules, horse trappings, serpentine earring, disc-shaped mirrors, zoomorphic sheet fittings, bronze cauldrons
- Nálezy z ČR (hlavně hroty šípů na hradiscích)/
Finds from Czech Rep. (mainly arrowheads on hillforts
např./ e.g. Břežánky u Teplic (zlatá hádkovitá náušnice/ golden serpentine earring)

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

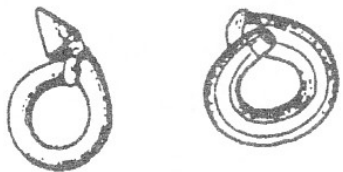

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

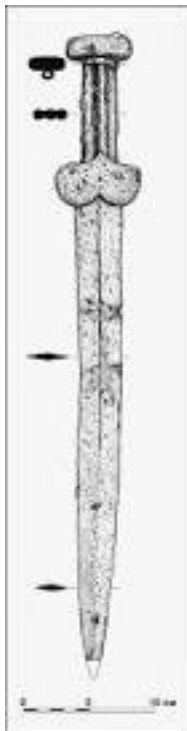
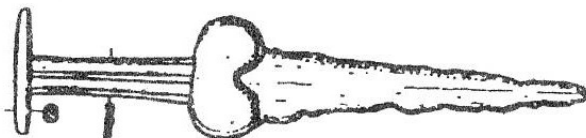

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

SKÝTOVÉ/ SCYTHIANS

Náušnice/
Earrings

Předměty
ze zlata/
Golden
artefacts

Akinaky/
Akinaks

Hroty šípů/
Arrowheads

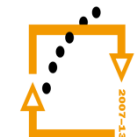
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

DĚKUJI ZA POZORNOST

THANK YOU FOR YOUR ATTENTION

Želenice. Bronzová spona/
Bronze fibula

Keramika horákovské kultury/
Pottery of Horákov Culture

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ